

5/4/24

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Aan

MMZ
MVWS

Deadline: 1-04-2024

Directie langdurige zorg
Toegang

Ontworpen door

Datum Document
20 maart 2024

Kenmerk
3778569-1062048-LZ

Bijlage(n)
1

nota

(ter beslissing)

Kamervragen over het bericht 'verzorgingshuis laat stervende patiënt (87) niet meer eten, verpleger kan het niet verkroppen en gaat in de fout'.

1. Aanleiding

Het Kamerlid Diederik van Dijk (SGP) heeft schriftelijke vragen gesteld aan de ministers voor Medische Zorg en van Justitie en Veiligheid over het bericht uit het Algemeen Dagblad over "Verzorgingshuis laat stervende patiënt (87) niet meer eten, verpleger kan het niet verkroppen en gaat in de fout" (ingezonden 19 februari 2024). MVWS ondertekent de beantwoording mede omdat het ook in haar portefeuille valt.

2. Geadviseerd besluit

Het advies is in te stemmen met de beantwoording van de Kamervragen.

3. Kernpunten

- De vragen over het bewust stoppen met eten en drinken (BSTED) gaan over:
- De planning van de onderzoeken van het OM en de IGJ naar deze situatie en het verzoek de Kamer te informeren zodra over de uitkomsten van de onderzoeken meer bekend is.
  - De toetsing van de vrijwillige keuze en de wijsbekwaamheid.
  - De verhouding tot het verbod op hulp bij zelfdoding.
  - Hoe vaak dit voorkomt en of er een ontwikkeling zichtbaar is in overlijdens hierdoor.
  - Hoe dit zich verhoudt tot al dan niet afgewezen of niet uitgevoerde euthanasieverzoeken.
  - Gewetensbezwaren, de rechten en plichten van zorgverleners en of er sprake is van strijdende rechten en vragen over gewetensbezwaren.

4. Toelichting

a. *Draagvlak politiek*

- In 2015 heeft de SGP al eerder vragen gesteld over de handreiking 'Zorg voor mensen die bewust afzien van eten en drinken om het levenseinde te bespoedigen'.
- BSTED bij al dan niet-palliatieve patiënten, kan bij zorgpersoneel zorgen voor ethische dilemma's.

b. *Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie*

Hospices bieden in principe alleen zorg en begeleiding aan patiënten die door ziekte een levensverwachting hebben van minder dan drie maanden. In 2023 berichtte Nieuwsuur dat hospices een groeiend aantal aanmeldingen kregen van mensen die willen sterven door te stoppen met eten en drinken. (Navraag leerde dat het met name ging om een toename in interesse voor dit onderwerp bij mensen die niet in aanmerking komen voor euthanasie, hospices informeren/geven voorlichting aan deze mensen). Het gaat dan over 'voltooid leven', waarbij euthanasie geen optie is. Soms gaat het ook over jonge mensen die lichamelijk gezond zijn, maar vanwege bijvoorbeeld psychische problematiek niet langer willen leven. Dat zorgt voor dilemma's voor zorgpersoneel.

c. *Financiële en personele gevolgen*

N.v.t.

d. *Juridische aspecten haalbaarheid*

Momenteel doen OM en IGJ onderzoek. Vanwege dit onderzoek en het beroepsgeheim hebben IGJ en OM aangegeven (op dit moment) geen verdere inhoudelijke mededelingen te kunnen doen omdat dit de rechten van betrokkenen mogelijk kan schaden.

e. *Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)*

De beantwoording van deze Kamervragen is afgestemd met het ministerie van Justitie en Veiligheid en intern binnen VWS met de directies Publieke Gezondheid (PG) en Patiënt en Zorgordening (PZo), en verder met de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst (KNMG) en de Inspectie Gezondheidszorg Jeugd (IGJ).

f. *Gevolgen administratieve lasten*

N.v.t.

g. *Toezeggingen*

N.v.t.

h. *Fraudetoets*

N.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

